

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ  
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ ΚΟΛΟΝΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

*(Προσφυγή αριθ. 49441/12)*

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

19 Μαΐου 2016

*Η απόφαση αυτή θα καταστεί τελεσίδικη σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται από το άρθρο 44 § 2. Μπορεί να υποστεί μικροαλλαγές ως προς την μορφή.*

### **Στην υπόθεση KOLONJA κατά Ελλάδας.**

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (πρώτο τμήμα), συνεδριάζοντας σε τμήμα, η σύνθεση του οποίου έχει ως εξής:

Mirjana Lazarova Trajkovska, *πρόεδρος*,

Ledi Bianku,

Kristina Pardalos,

Λίνος-Αλέξανδρος Σισιλιάνος,

Robert Spano,

Armen Harutyunyan,

Pauliine Koskelo, *δικαστές*,

και Abel Campos, *γραμματέας τμήματος*,

Αφού διασκέφθηκε σε δικαστικό συμβούλιο στις 26 Απριλίου 2016,

Εκδίδει την ακόλουθη απόφαση, η οποία ελήφθη την πιο πάνω ημερομηνία:

### **ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ**

1. Η υπόθεση έχει εισαχθεί με μία προσφυγή (αριθ. 49441/12) στρεφόμενη κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας, με την οποία ένας αλβανός υπήκοος, ο κ. Stefan KOLONJA («ο προσφεύγων»), προσέφυγε ενώπιον του Δικαστηρίου στις 4 Αυγούστου 2012 δυνάμει του άρθρου 34 της Σύμβασης για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»).

2. Ο προσφεύγων εκπροσωπήθηκε από τον κύριο Β. Χειρδάρη και κυρία Ε. Σαλαμούρα, δικηγόρους Αθηνών. Η ελληνική κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπήθηκε από τις εντεταλμένες του αντιπροσώπου της, κυρία Α. Δημητρακοπούλου, πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, και κυρία Κ. Καραβασίλη, δικαστική αντιπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Η αλβανική κυβέρνηση δεν έκανε χρήση του δικαιώματός της να παρέμβει στην διαδικασία (άρθρο 36 § 2 της Σύμβασης).

3. Ο προσφεύγων επικαλείται μία παραβίαση του δικαιώματός του για σεβασμό της οικογενειακής ζωής εξαιτίας της ισόβιας απαγόρευσης που του επιβλήθηκε στο να επιστρέψει στην ελληνική επικράτεια.

4. Στις 16 Μαρτίου 2015, η προσφυγή κοινοποιήθηκε στην Κυβέρνηση.

### **ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ**

#### **I. ΟΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ**

5. Ο προσφεύγων γεννήθηκε το 1968 και κατοικεί σήμερα στην Αλβανία.

6. Ο προσφεύγων γεννήθηκε στην Αλβανία από γονείς ομογενείς αλβανικής υπηκοότητας. Διέμενε στην νήσο Κέρκυρα από το 1989 όπου ασκούσε το επάγγελμα του οικοδόμου. Στις 13 Απριλίου 1994, παντρεύτηκε μία γυναίκα από το χωριό του της Κέρκυρας, αλβανίδα επίσης ομογενή, και απέκτησε δύο τέκνα: ένα κορίτσι, το οποίο γεννήθηκε στις 10 Δεκεμβρίου 1994, και ένα αγόρι, το οποίο γεννήθηκε στις 30 Απριλίου 2009. Η σύζυγός του και τα παιδιά του έχουν την ελληνική ιθαγένεια και τους χορηγήθηκαν δελτία ταυτότητας ελλήνων υπηκόων, ενώ στους τρεις αδελφούς του είχε χορηγηθεί η ειδική κάρτα ομογενούς αλλοδαπού. Πράγματι, οι ομογενείς αλβανοί υπήκοοι απολαμβάνουν στην Ελλάδα ενός ειδικού καθεστώτος που περιλαμβάνει το δικαίωμα της απόκτησης ειδικών δελτίων ταυτότητας. Η σύζυγος του προσφεύγοντος και δύο από τους αδελφούς του διαθέτουν μία οικοδομική επιχείρηση.

7. Με την απόφαση αριθ. 24/1999 της 12 Οκτωβρίου 1999, το πενταμελές εφετείο Κέρκυρας, δικάζον ως πρωτοβάθμιο δικαστήριο, καταδίκασε τον προσφεύγοντα σε ποινή κάθειρξης επτά ετών και χρηματική ποινή τριών εκατομμυρίων δραχμών για αγορά ναρκωτικών. Το εφετείο διέταξε επίσης την οριστική απαγόρευσή του από την ελληνική επικράτεια αφού αυτός θα είχε εκτίσει την ποινή του στην βάση του άρθρου 17 § 2 του νόμου 1729/1987. Το εφετείο υπογράμμισε ότι η καταγωγή του προσφεύγοντος, ακόμη και αν δεχθούμε ότι είναι ελληνική, δεν επαρκούσε για να αποφύγει αυτός την απέλαση.

8. Στις 2 Δεκεμβρίου 1999, το δικαστικό συμβούλιο του πλημμελειοδικείου Κέρκυρας αποφάσισε την υφ'όρων απόλυση του προσφεύγοντος, εκτιμώντας ότι στην περίπτωση του οι νόμιμες προϋποθέσεις για την πρόωρη απόλυση πληρούνταν. Στην απόφασή του με αριθμό 225/1999, το δικαστικό συμβούλιο υπογράμμισε ότι η συμπεριφορά του κατά την διάρκεια του εγκλεισμού του ήταν καλή, ότι δεν του είχε επιβληθεί πειθαρχική ποινή, ότι ήταν εργατικός και φαινόταν να μετανοεί για την πράξη του. Σημείωνε επίσης ότι η απέλασή του και συνεπώς ο χωρισμός από την οικογένειά του, θα προκαλούσε σε αυτόν καθώς και στην σύζυγο και στην κόρη του πολύ σοβαρά ψυχολογικά και οικονομικά προβλήματα.

9. Το 2004, ο προσφεύγων στάλθηκε παρά ταύτα στην Αλβανία σε εκτέλεση της πιο πάνω απόφασης αριθ. 24/1999. Από την δικογραφία δεν προκύπτει αν υπήρξε εξέλιξη στην διαδικασία μεταξύ του 1999 και του 2004.

10. Στις 22 Απριλίου 2005, ο υπουργός Δικαιοσύνης απέρριψε μία αίτηση του προσφεύγοντος δυνάμει του άρθρου 99 § 3 του ποινικού κώδικα να γίνει και πάλι δεκτός στην Ελλάδα λόγω της οικογενειακής κατάστασής του. Ο υπουργός αιτιολόγησε την απόφασή του με το επιχείρημα ότι οι επικαλούμενοι από τον προσφεύγοντα οικογενειακοί λόγοι δεν επαρκούσαν για να προκριθούν έναντι των λόγων οι οποίοι αιτιολόγησαν την απέλασή του, λαμβάνοντας υπόψη ιδιαίτερα την φύση και την σοβαρότητα των αδικημάτων για τα οποία αυτός είχε καταδικαστεί.

11. Στις 18 Ιουνίου 2007, ο προσφεύγων εισήλθε λαθραία στην Ελλάδα.

12. Στις 22 Νοεμβρίου 2010, ο υπουργός Δικαιοσύνης απέρριψε μία νέα αίτηση του προσφεύγοντος διατυπωθείσα στην βάση του άρθρου 99 § 3 του ποινικού κώδικα για τους ίδιους λόγους με εκείνους που είχαν αναφερθεί στην απόφαση της 22 Απριλίου 2005 (πιο πάνω παράγραφος 10).

13. Στις 18 Απριλίου 2011, ο προσφεύγων κατέθεσε ενώπιον του εισαγγελέως πλημμελειοδικών της Κέρκυρας αντιρρήσεις κατά του ισόβιου χαρακτήρα της απέλασής του, η οποία είχε διαταχθεί από την απόφαση αριθ. 24/1999. Στις 20 Απριλίου 2011, το πλημμελειοδικείο Κερκύρας απέρριψε τις αντιρρήσεις. Δέχθηκε ότι, καθώς η απέλαση είχε ήδη εκτελεστεί σε βάρος του προσφεύγοντος, αυτή παρέμενε σε ισχύ, δεν είχε υποκύψει σε παραγραφή και μπορούσε να εκτελεστεί εκ νέου δυνάμει της ίδιας απόφασης. Σημείωσε εξάλλου ότι ο προσφεύγων δεν είχε αποκτήσει την ελληνική ιθαγένεια και ότι η ελληνική καταγωγή του δεν αρκούσε αφ'εαυτής προκειμένου να αποτρέψει την απέλασή του. Τέλος, σημείωσε ότι ο προσφεύγων δεν τελούσε εν αναμονή της απόκτησης της ελληνικής ιθαγένειας, αφού δεν προέκυπτε από την δικογραφία ότι είχε καταθέσει αίτηση πολιτογράφησης ενώπιον των αρμοδίων αρχών.

14. Στις 17 Μαΐου 2011, ο προσφεύγων άσκησε αίτηση αναίρεσης κατά της απόφασης αυτής. Στηριζόταν, μεταξύ άλλων, στο άρθρο 8 της Σύμβασης και επικαλέστηκε την σταθερότητα των οικογενειακών και των κοινωνικών σχέσεών του στην Ελλάδα και τα προβλήματα που θα αντιμετώπιζε η οικογένειά του, αν απαγορευόταν τελεσίδικα σε αυτόν η είσοδος στην ελληνική επικράτεια.

15. Στις 5 Οκτωβρίου 2011, ο προσφεύγων συνελήφθη και τέθηκε υπό κράτηση ενόψει της απέλασής του στην Αλβανία.

16. Στις 6 Οκτωβρίου 2011, ο προσφεύγων κατέθεσε αντιρρήσεις κατά της απόφασης θέσης του υπό κράτηση ενώπιον του προέδρου του διοικητικού πρωτοδικείου Κέρκυρας.

17. Επίσης, στις 6 Οκτωβρίου 2011, ο διευθυντής της Αστυνομικής Διεύθυνσης Κέρκυρας διέταξε την επιστροφή του προσφεύγοντος στην Αλβανία. Κατά της απόφασης αυτής, ο προσφεύγων κατέθεσε μία ιεραρχική προσφυγή ενώπιον του γενικού αστυνομικού διευθυντή των Ιονίων Νήσων, την οποία ο τελευταίος απέρριψε στις 12 Οκτωβρίου 2011.

18. Στις 7 Οκτωβρίου 2011, ο πρόεδρος του διοικητικού πρωτοδικείου Κέρκυρας δέχθηκε τις αντιρρήσεις του προσφεύγοντος και διέταξε την απόλυσή του (απόφαση αριθ. 14/2011). Διαπίστωσε ότι σε ολόκληρη την διάρκεια της παραμονής του στην Ελλάδα αφού εξέτισε την ποινή του, ο προσφεύγων δεν επέδειξε ποινικά αξιολογήσιμη συμπεριφορά ή αντικοινωνικότητα ικανή να θέσει σε κίνδυνο την δημόσια τάξη. Σημείωσε επίσης ότι η οικογένεια του προσφεύγοντος διέμενε κατά τρόπο σταθερό και μόνιμο σε μία οικία της οποίας αυτή ήταν ιδιοκτήτρια, ότι αυτός δεν ήταν επικίνδυνος για την δημόσια τάξη, ότι δεν ήταν ύποπτος φυγής και ότι, αν αφηνόταν ελεύθερος, θα ήταν εύκολο να βρεθεί και πάλι.

19. Στις 21 Οκτωβρίου 2011, ο προσφεύγων κατέθεσε ενώπιον του διοικητικού πρωτοδικείου Κέρκυρας μία αίτηση ακύρωσης κατά της από 12 Οκτωβρίου 2011 απόφασης του γενικού αστυνομικού διευθυντή των Ιονίων Νήσων, με την οποία είχε διαταχθεί η απέλαση, καθώς και μία αίτηση αναστολής της εκτέλεσης του μέτρου αυτού.

20. Με την απόφασή του αριθ. 26/2012 της 24 Φεβρουαρίου 2012, το διοικητικό πρωτοδικείο Κέρκυρας (δικάζοντας σε δικαστικό συμβούλιο) δέχθηκε την αίτηση αναστολής της απέλασης του προσφεύγοντος. Έκρινε ότι η απέλαση του προσφεύγοντος θα του προκαλούσε δυσχερώς επανορθώσιμη βλάβη, η οποία συνίσταται στην καταστροφή των οικογενειακών σχέσεων τις οποίες είχε μέχρι τότε διαμορφώσει στην Ελλάδα. Προς τούτο, αναφέρθηκε στα γεγονότα ότι η σύζυγός του και ένα από τα τέκνα του είχαν αποκτήσει την ελληνική ιθαγένεια, ότι αυτός κατοικούσε σε μία κατοικία οι ιδιοκτήτες της οποίας ήταν η σύζυγός του και οι δύο αδελφοί του και ότι οι γονείς και οι αδελφοί του διέμεναν νομίμως στην Ελλάδα και ήταν εφοδιασμένοι με ειδική κάρτα διαμονής αλβανού υπηκόου ελληνικής καταγωγής. Το δικαστήριο εκτίμησε, επίσης, ότι το επίδικο μέτρο δεν δικαιολογούνταν από επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος.

21. Στις 22 Μαΐου 2012, ο Άρειος Πάγος απέρριψε την από 17 Μαΐου 2011 αίτηση αναίρεσης του προσφεύγοντος (απόφαση αριθ. 902/2012). Έκρινε ότι η προσβληθείσα απόφαση ήταν επαρκώς αιτιολογημένη. Όσον αφορά τον λόγο τον

ελκόμενο από το άρθρο 8, σημείωσε ότι, αν και το άρθρο αυτό προστάτευε το δικαίωμα του σεβασμού της οικογενειακής ζωής του, δεν απέκλειε την δυνατότητα του Κράτους, μέσα στο πλαίσιο της ποινικής λειτουργίας του, να επιβάλλει κυρώσεις και μέτρα ασφαλείας ακόμη και αν αυτά είχαν συνέπειες στην οικογενειακή ζωή του καταδικασθέντος.

22. Την 1<sup>η</sup> Αυγούστου 2012, ο προσφεύγων συνελήφθη εκ νέου ενόψει της απέλασής του.

23. Στις 3 Αυγούστου 2012, ο γενικός αστυνομικός διευθυντής των Ιονίων Νήσων διέταξε την επιστροφή του προσφεύγοντος στην Αλβανία.

24. Με την από 28 Μαΐου 2013 απόφασή του (αριθ. 142/2013), το διοικητικό πρωτοδικείο Κέρκυρας απέρριψε ως απαράδεκτη την αίτηση ακύρωσης την οποία ο προσφεύγων είχε καταθέσει στις 21 Οκτωβρίου 2011. Το δικαστήριο σημείωσε ότι ο προσφεύγων δεν είχε τηρήσει την προβλεπόμενη προθεσμία των είκοσι ημερών για την αποστολή ενός πληρεξουσίου για την εκπροσώπησή του από τον δικηγόρο του ενώπιον του δικαστηρίου αυτού. Πράγματι, το πληρεξούσιο έφθασε στο δικαστήριο τρεις ημέρες μετά την λήξη της προθεσμίας.

25. Στις 15 Ιουλίου 2013, ο προσφεύγων προσέφυγε ενώπιον του δικαστικού συμβουλίου του πλημμελειοδικείου Κερκύρας ζητώντας να του επιτραπεί να επιστρέψει στην Ελλάδα και, εναλλακτικά, να του οριστεί ένα διάστημα απαγόρευσης επιστροφής.

26. Στις 4 Δεκεμβρίου 2013, το δικαστικό συμβούλιο απέρριψε την αίτηση. Έκρινε ότι η παραμονή του προσφεύγοντος στην Ελλάδα ήταν ασύμβατη με τις συνθήκες κοινωνικής συμβίωσης μέσα στην χώρα αυτή, λαμβανομένης υπόψη της σοβαρότητας των αδικημάτων που είχε διαπράξει, του γεγονότος ότι αυτός είχε επιστρέψει λαθραία παρά την ισόβια απαγόρευση και ότι ήταν επικίνδυνος για την δημόσια τάξη. Όσον αφορά την οικογενειακή κατάσταση του προσφεύγοντος, σημείωσε ότι δεν επαρκούσε η δικαιολογία των πράξεών του, πολύ περισσότερο αφού αυτές είχαν διαπραχθεί σε χρόνο κατά τον οποίο αυτός είχε ήδη δημιουργήσει οικογένεια και είχε αδιαφορήσει για τις συνέπειες που οι πράξεις αυτές θα είχαν για την οικογένειά του.

## II. ΤΟ ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ Η ΠΡΑΚΤΙΚΗ

27. Τα εφαρμοστέα άρθρα του ποινικού κώδικα ορίζουν:

«1. Με την επιφύλαξη των σχετικών διατάξεων που περιλαμβάνονται σε διεθνείς συμβάσεις που έχουν κυρωθεί από τη χώρα, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την απέλαση αλλοδαπού που καταδικάστηκε σε κάθειρξη, εάν κρίνει ότι η παραμονή του αλλοδαπού στη χώρα δεν συμβιβάζεται προς τους όρους της κοινωνικής συμβίωσης, λαμβάνοντας υπόψη ιδίως το είδος του εγκλήματος για το οποίο καταδικάστηκε, το βαθμό της υπαιτιότητας του αλλοδαπού, τις ειδικές συνθήκες τέλεσης της πράξης, τις συνέπειες αυτής, το χρόνο παραμονής του αλλοδαπού στο ελληνικό έδαφος, τη νομιμότητα ή μη της παραμονής του, την εν γένει συμπεριφορά, τον επαγγελματικό προσανατολισμό, την ύπαρξη οικογένειας και γενικότερα το βαθμό ένταξης αυτού στην ελληνική κοινωνία. (...) Η απέλαση εκτελείται αμέσως μετά την έκτιση της ποινής ή την απόλυση από τις φυλακές. (...)

(...)

3. Το δικαστήριο που αποφασίζει την απέλαση του αλλοδαπού δράστη επιβάλλει σε αυτόν απαγόρευση επανεισόδου του στη χώρα, για χρονικό διάστημα δέκα (10) ετών ή επ' αόριστον. Το συμβούλιο πλημμελειοδικών του τόπου του δικαστηρίου που επέβαλε την απέλαση, μετά από γνώμη της αρμόδιας αστυνομικής αρχής, μπορεί να επιτρέψει την επιστροφή του αλλοδαπού στη χώρα ύστερα από αίτηση του, αφού περάσει μια τριετία από την εκτέλεση της απέλασης (...). Ο χρονικός περιορισμός του προηγούμενου εδαφίου δεν ισχύει σε περίπτωση αλλοδαπού ο οποίος έχει τελέσει γάμο με Έλληνα υπήκοο, για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί ο γάμος, καθώς και σε περίπτωση παλιννοστούντος ελληνικής καταγωγής».

### Άρθρο 99 § 3

«Ο απελαθείς αλλοδαπός, του οποίου έχει ανασταλεί η ποινή κατά τα ανωτέρω, μπορεί να επιστρέφει στη χώρα με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης αφού περάσει πενταετία από την απέλαση και για ορισμένο χρονικό διάστημα, το οποίο δύναται να παρατείνεται". Ο Υπουργός Δικαιοσύνης δεν δεσμεύεται από το χρονικό περιορισμό του προηγούμενου εδαφίου σε περίπτωση αλλοδαπού ο οποίος έχει τελέσει γάμο με Έλληνα υπήκοο, για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί ο γάμος, καθώς και σε περίπτωση παλιννοστούντος ελληνικής καταγωγής».

28. Το άρθρο 17 του νόμου 1729/1987 για την καταπολέμηση των ναρκωτικών, όπως αυτό ίσχυε κατά τον χρόνο των γεγονότων, προέβλεπε:

«1. Σε κάθε περίπτωση καταδίκης σε ποινή κάθειρξης για παράβαση του νόμου αυτού, το δικαστήριο, αν κρίνει ότι η διαμονή του καταδικασμένου σε ορισμένους τόπους θα είναι βλαπτική, είτε για τον ίδιο είτε και για το κοινωνικό περιβάλλον, μπορεί να διατάξει την απαγόρευση της διαμονής του στους τόπους αυτούς για χρονικό διάστημα ενός μέχρι πέντε ετών.

2. Για αλλοδαπούς ενήλικους ή ανήλικους που καταδικάζονται για παράβαση του νόμου αυτού, το δικαστήριο διατάσσει την ισόβια απέλασή τους από τη χώρα, εκτός εάν συντρέχουν σπουδαίοι λόγοι, ιδίως οικογενειακοί, που δικαιολογούν την παραμονή στην χώρα (...).

29. Με την απόφασή του αριθ. 73/2013, ο Άρειος Πάγος έκρινε ότι, σε περίπτωση καταδίκης αλλοδαπού, υπηκόου χώρας μη μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το δικαστήριο που τον καταδίκασε οφείλει να διατάξει την ισόβια απέλασή του από την χώρα, εκτός αν υπάρχουν σημαντικοί λόγοι, ιδίως οικογενειακοί, που δικαιολογούν να συνεχίσει αυτός να διαμένει μέσα στη χώρα. Στην υπόθεση εκείνη, ο Άρειος Πάγος αναίρεσε την απόφαση του κατωτέρου δικαστηρίου το οποίο είχε διατάξει την απέλαση του αλλοδαπού, για τον λόγο ότι δεν είχε αιτιολογηθεί επαρκώς η απόρριψη των ισχυρισμών του αλλοδαπού σύμφωνα με τους οποίους συνέτρεχαν στο πρόσωπό του σημαντικοί λόγοι δικαιολογούντες την παραμονή του στην επικράτεια.

30. Ωσαύτως, με την απόφαση με αριθμό 1550/2009, ο Άρειος Πάγος είχε αναίρεσει μία απόφαση, λόγω έλλειψης αιτιολογίας, διότι δεν διευκρίνιζε αν η ισόβια απέλαση του ενδιαφερομένου είχε διαταχθεί σύμφωνα με το άρθρο 74 του ποινικού κώδικα ή με τα σχετικά άρθρα του κώδικα των νόμων περί ναρκωτικών.

## ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

### Ι. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 8 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

31. Ο προσφεύγων παραπονείται ότι η υποχρέωσή του να εγκαταλείψει οριστικά την ελληνική επικράτεια, δυνάμει της απόφασης αριθ. 24/1999 του εφετείου Κέρκυρας, και η ισόβια απαγόρευση επανεισόδου του έθιξε κατά τρόπο δυσανάλογο το δικαίωμά του για σεβασμό της οικογενειακής ζωής. Επικαλείται την παραβίαση του άρθρου 8 της Σύμβασης, το οποίο έχει ως εξής:



«1. Παν πρόσωπον δικαιούται εις τον σεβασμόν της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής του, της κατοικίας του και της αλληλογραφίας του.

2. Δεν επιτρέπεται να υπάρξη επέμβασις δημοσίας αρχής εν τη ασκήσει του δικαιώματος τούτου, εκτός εάν η επέμβασις αύτη προβλέπεται υπό του νόμου και αποτελεί μέτρον το οποίον, εις μίαν δημοκρατικήν κοινωνίαν, είναι αναγκαίον δια την εθνικήν ασφάλειαν, την δημοσίαν ασφάλειαν, την οικονομικήν ευημερίαν της χώρας, την προάσπισιν της τάξεως και την πρόληψιν ποινικών παραβάσεων, την προστασίαν της υγείας ή της ηθικής, ή την προστασίαν των δικαιωμάτων και ελευθεριών άλλων.»

#### **A. Επί του παραδεκτού**

32. Η Κυβέρνηση καλεί το Δικαστήριο να απορρίψει την προσφυγή λόγω μη εξάντλησης των εσωτερικών ενδίκων μέσων, αφού ο προσφεύγων παρέλειψε: (α) να προβάλει ενώπιον του εφετείου Κερκύρας το οποίο διέταξε την οριστική απαγόρευση της εισόδου του στην επικράτεια (απόφαση αριθ. 24/1999) τους σημαντικούς οικογενειακούς λόγους που δικαιολογούσαν την συνέχιση της παραμονής του στην επικράτεια, (β) να ασκήσει αίτηση αναίρεσης κατά της απόφασης αυτής, (γ) να προσφύγει, δυνάμει του άρθρου 74 του ποινικού κώδικα, το δικαστικό συμβούλιο του δικαστηρίου το οποίο διέταξε την οριστική απαγόρευση της εισόδου του, το οποίο θα μπορούσε, μετά από σύμφωνη γνώμη των αστυνομικών αρχών, να επιτρέψει την επιστροφή του στην Ελλάδα, (δ) προσφύγει, δυνάμει του άρθρου 99 §§ 2 και 3, στον υπουργό Δικαιοσύνης με μία αίτηση για άδεια να επιστρέψει στην Ελλάδα, (ε) να συντάξει μία εξουσιοδότηση για τον δικηγόρο του κατά την διαδικασία η οποία κατέληξε με την απόφαση αριθ. 142/2013 ενώ αυτός είχε επιτύχει ήδη μία ευνοϊκή απόφαση (αριθ. 26/2012) που ανέστειλε το μέτρο της απέλασης.

33. Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω αναφερομένων και ιδίως του γεγονότος ότι ο προσφεύγων δεν άσκησε αίτηση αναίρεσης κατά της απόφασης αριθ. 24/1999 του εφετείου Κέρκυρας, η Κυβέρνηση καταλογίζει επίσης στον προσφεύγοντα ότι δεν κατέθεσε την προσφυγή του εντός έξι μηνών από τις 12 Οκτωβρίου 1999, ημερομηνία κατά την οποία το εφετείο εξέδωσε την απόφασή του.

34. Ο προσφεύγων υπογραμμίζει ότι, προσφεύγοντας ενώπιον του εισαγγελέα πλημμελειοδικών στις 18 Απριλίου 2011 και του συμβουλίου πλημμελειοδικών στις 15 Ιουλίου 2013 και καταθέτοντας δύο αιτήσεις ενώπιον του υπουργού Δικαιοσύνης, έχει συμπληρώσει την προϋπόθεση των εθνικών ενδίκων μέσων.

35. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η προϋπόθεση της εξάντλησης των εθνικών ενδίκων μέσων, η οποία ορίζεται από το άρθρο 35 § 1 της Σύμβασης, στηρίζεται στην υπόθεση ότι η εσωτερική έννομη τάξη προσφέρει μία αποτελεσματική προσφυγή ως προς την επικαλούμενη παραβίαση. Η Κυβέρνηση η οποία επικαλείται την μη εξάντληση έχει την ευθύνη να πείσει το Δικαστήριο ότι υπήρχε κατά τον χρόνο των συμβάντων μία αποτελεσματική και διαθέσιμη προσφυγή, τόσο στην θεωρία όσο και στην πρακτική, ήτοι προσβάσιμη και ικανή να προσφέρει στον προσφεύγοντα εύλογες προοπτικές αποκατάστασης των αιτιάσεων του (*V. κατά Ηνωμένου Βασιλείου* [GC], αριθ. 24888/94. § 57, CEDH 1999-IX).

36. Το Δικαστήριο υπογραμμίζει επίσης ότι οφείλει να εφαρμόζει τον κανόνα της εξάντλησης των εσωτερικών ενδίκων μέσων λαμβάνοντας προσηκόντως υπόψη τις συνθήκες: τον μηχανισμό προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου που τα συμβαλλόμενα Κράτη συμφώνησαν να καθιερώσουν. Έχει επίσης αναγνωρίσει ότι το άρθρο 35 § 1 πρέπει να εφαρμόζεται με κάποια ελαστικότητα και χωρίς υπερβολική τυπολατρία. Επίσης, ο προσφεύγων οφείλει να έχει κάνει κανονική χρήση των εθνικών προσφυγών οι οποίες ενδέχεται να είναι αποτελεσματικές και επαρκείς και ότι, όταν ένα ένδικο μέσο έχει χρησιμοποιηθεί, η χρήση ενός άλλου μέσου του οποίου ο σκοπός είναι στην ουσία όμοιος δεν απαιτείται (*Riad και Idiab κατά Βελγίου*, αριθ. 29787/03 και 29810/03, § 84, 24 Ιανουαρίου 2008, και *Kozacıoğlu κατά Τουρκίας* [GC], αριθ. 2334/03, § 40, 19 Φεβρουαρίου 2009).

37. Εν προκειμένω, το Δικαστήριο σημειώνει ότι δύο φορές, το 2005 και το 2010, ο υπουργός Δικαιοσύνης, διαθέτοντας αποφασιστική εξουσία επ' αυτού, απέρριψε τις αιτήσεις του προσφεύγοντα προκειμένου να γίνει και πάλι δεκτός στην Ελλάδα εξαιτίας της οικογενειακής κατάστασής του (πιο πάνω παράγραφοι 10 και 12). Σημειώνει επίσης ότι στις 18 Απριλίου 2011, ο προσφεύγων κατέθεσε ενώπιον του εισαγγελέα πλημμελειοδικών Κέρκυρας αντιρρήσεις κατά του ισόβιου χαρακτήρα της απέλασής του η οποία διατάχθηκε με την απόφαση αριθ. 24/1999. Στις 17 Μαΐου 2011, αυτός κατέθεσε αίτηση αναίρεσης κατά της απόφασης αυτής, στηριζόμενος στο άρθρο 8 της Σύμβασης και υπογραμμίζοντας την σταθερότητα των οικογενειακών και κοινωνικών σχέσεών του στην Ελλάδα και τα προβλήματα που η οικογένειά του θα αντιμετώπιζε αν του απαγορευόταν οριστικά η είσοδος στην ελληνική επικράτεια. Στην συνέχεια, τόσο το διοικητικό πρωτοδικείο Κέρκυρας, στις 24 Φεβρουαρίου 2012 (πιο πάνω παράγραφος 20), όσο και ο Άρειος Πάγος, στις 22 Μαΐου 2012 (πιο πάνω παράγραφος 21), και, αργότερα, το συμβούλιο πλημμελειοδικών, στις 4

Δεκεμβρίου 2013 (πιο πάνω παράγραφος 26), είχαν την ευκαιρία να αποφανθούν επί της ουσίας των αιτιάσεων του προσφεύγοντος σχετικά με τις οικογενειακές συνέπειες της ισόβιας απέλασής του. Είναι συνεπώς προφανές ότι ο προσφεύγων επικαλέστηκε πολλές φορές τόσο ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων όσο και ενώπιον του υπουργού Δικαιοσύνης, που θα μπορούσαν να περατώσουν την ισόβια απαγόρευση της επανεισόδου του στην Ελλάδα, τις αιτιάσεις τις οποίες προβάλλει τώρα ενώπιον του Δικαστηρίου.

38. Όσον αφορά την ένσταση εκπροθέσμου, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι ο προσφεύγων κατέθεσε την προσφυγή του εντός των έξι μηνών που ακολούθησαν την απόφαση του Αρείου Πάγου της 22 Μαΐου 2012 και πολύ πριν το συμβούλιο πλημμελειοδικών αποφανθεί επί της αίτησής του να του επιτραπεί να επιστρέψει στην Ελλάδα.

39. Λαμβανομένων υπόψη των όσων εκτίθενται ανωτέρω, το Δικαστήριο συμπεραίνει ότι θα ήταν υπερβολικό να καταλογιστεί στον προσφεύγοντα ότι δεν άσκησε ορισμένες από τις προσφυγές που μνημονεύονται από την Κυβέρνηση και ότι ο προσφεύγων έπραξε ό,τι θα μπορούσε να αναμένει ευλόγως κανείς από αυτόν προκειμένου να εξαντλήσει τα εθνικά ένδικα μέσα, και ότι αυτός τήρησε τον κανόνα των έξι μηνών ο οποίος προβλέπεται από το άρθρο 35 § 1 της Σύμβασης.

40. Κατά συνέπεια, το Δικαστήριο απορρίπτει την προκαταρκτική ένσταση της Κυβέρνησης.

41. Το Δικαστήριο διαπιστώνει, επίσης, ότι η προσφυγή δεν είναι προδήλως αβάσιμη με την έννοια του άρθρου 35 § 3 α) της Σύμβασης και ότι αυτή δεν προσκρούει εξάλλου σε κάποιο λόγο απαραδέκτου. Την κηρύσσει συνεπώς παραδεκτή.

## **B. Επί της ουσίας**

### *1. Τα επιχειρήματα των διαδίκων*

42. Ο προσφεύγων υπογραμμίζει ότι πολλές αποφάσεις των ελληνικών δικαστηρίων αναγνώρισαν την προσβολή την οποία επέφερε η ισόβια απέλασή του στο δικαίωμά του για σεβασμό της οικογενειακής ζωής του. Υπογραμμίζει ότι παρήλθαν δεκαέξι έτη μεταξύ της διάπραξης του αδικήματος και της απέλασής του στην Αλβανία στις 3 Αυγούστου 2012, ένα διάστημα κατά την διάρκεια του οποίου είχε γίνει πατέρας δύο τέκνων και είχε ωριμάσει. Ισχυρίζεται ότι οι διατάξεις οι σχετικές με την ισόβια απέλαση δεν θα έπρεπε να έχουν εφαρμογή στο πρόσωπό του,

λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι οι γονείς του και αυτός ήταν ελληνικής καταγωγής και ότι, ως τέτοιος, δεν θα έπρεπε να τύχει της ίδιας μεταχείρισης με έναν αλλοδαπό ο οποίος θα είχε καταδικαστεί. Τέλος, όλα τα μέλη της οικογένειάς του κατοικούν και εργάζονται στην Κέρκυρα από το 1989. Τα παιδιά του γεννήθηκαν και πήγαν στο σχολείο στην Ελλάδα και δεν έχουν κανένα πολιτικό ή κοινωνικό δεσμό με την Αλβανία, δεν ομιλούν την αλβανική γλώσσα και θα έχουν έτσι σοβαρά προβλήματα προκειμένου να ενταχθούν μέσα στην αλβανική κοινωνία.

43. Ο προσφεύγων υποστηρίζει επίσης ότι εισήλθε λαθραία στην Ελλάδα το 2007 εξαιτίας της επιθυμίας του να δει πάλι την γυναίκα του και την κόρη του τις οποίες δεν είχε δει επί τρία έτη.

44. Η Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι η ισόβια απέλαση του προσφεύγοντος ήταν απαραίτητη για λόγους δημόσιας ασφάλειας και πρόληψης μελλοντικών αδικημάτων, λαμβανομένης υπόψη ιδίως της σοβαρότητας της πράξης για την οποία αυτός είχε καταδικαστεί, και ότι αυτή δεν παραγνωρίζει την αρχή της αναλογικότητας. Εξάλλου, στην απόφασή του με αριθμό 902/2012, ο Άρειος Πάγος έκρινε ότι, αν και το άρθρο 8 της Σύμβασης προστάτευε το δικαίωμα του σεβασμού της οικογενειακής ζωής του, δεν απέκλειε την δυνατότητα του Κράτους, μέσα στο πλαίσιο της ποινικής λειτουργίας του, να επιβάλλει κυρώσεις και μέτρα ασφαλείας ακόμη και αν αυτά είχαν συνέπειες στην οικογενειακή ζωή του καταδικασθέντος. Εν προκειμένω, δεν υπάρχει και δεν υπήρχε κάποιο μέτρο λιγότερο αυστηρό το οποίο θα μπορούσε να εξυπηρετήσει τους θεμιτούς σκοπούς της δημόσιας ασφάλειας και της πρόληψης των ποινικών αδικημάτων.

45. Η Κυβέρνηση υπογραμμίζει επίσης ότι, ακόμη και μετά την καταδίκη του για εμπορία ναρκωτικών και αφού είχε εκτίσει την ποινή του, ο προσφεύγων είχε διαπράξει ένα νέο αδίκημα επιστρέφοντας λαθραία στην Ελλάδα το 2007. Αυτή η νέα παράβαση των ελληνικών νόμων αποδεικνύει ότι ο προσφεύγων δεν είχε ενταχθεί μέσα στην ελληνική κοινωνία. Εξάλλου, ο προσφεύγων δεν αποδεικνύει ότι η απέλασή του στην Αλβανία θα προκαλέσει στον ίδιο και στην οικογένειά του δυσκολίες επιβίωσης ή προσαρμογής εξαιτίας, για παράδειγμα, της άγνοιας της γλώσσας και της απουσίας στενών συγγενών μέσα στην χώρα αυτή. Δεν αποδεικνύει ούτε ότι η σύζυγός του και η κόρη του, η οποία είναι σήμερα ενήλικη, ασκούν στην Ελλάδα ένα επάγγελμα το οποίο δεν θα μπορούν να ασκήσουν στην Αλβανία.

## *2. Η εκτίμηση του Δικαστηρίου*

#### α) Γενικές αρχές

46. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι επί ζητημάτων μετανάστευσης, το άρθρο 8 δεν θα μπορούσε να ερμηνευθεί ως συνεπαγόμενο για ένα Κράτος την γενική υποχρέωση να σέβεται την επιλογή, εκ μέρους των εγγάμων ζευγαριών, της χώρας κατοικίας τους και να επιτρέπει την οικογενειακή επανένωση μέσα στο έδαφος της χώρας αυτής. Εν τούτοις, σε μία υπόθεση η οποία αφορά τόσο την οικογενειακή ζωή όσο και την μετανάστευση, το εύρος της υποχρέωσης για το Κράτος να αποδεχθεί μέσα στο έδαφός του συγγενείς προσώπων που διαμένουν εκεί ποικίλλει ανάλογα με την ιδιαίτερη κατάσταση των ενδιαφερομένων προσώπων και του γενικού συμφέροντος. Οι παράγοντες που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη μέσα σε αυτό το πλαίσιο είναι ο βαθμός στον οποίο υφίσταται πράγματι παρεμπόδιση στην οικογενειακή ζωή, το εύρος των δεσμών που έχουν τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα μέσα στο εν λόγω συμβαλλόμενο Κράτος, το ζήτημα του κατά πόσον υπάρχουν ή όχι ανυπέρβλητα εμπόδια στο να ζήσει η οικογένεια στην χώρα καταγωγής του ενδιαφερομένου αλλοδαπού και το ζήτημα του κατά πόσον υφίστανται ή όχι στοιχεία τα οποία αφορούν τον έλεγχο της μετανάστευσης (για παράδειγμα, ιστορικό παραβάσεων των νόμων περί μετανάστευσης) ή θέματα δημόσιας τάξης τείνοντα υπέρ μιας απέλασης (*Butt κατά Νορβηγίας*, αριθ. 47017/09, § 78, 4 Δεκεμβρίου 2012).

47. Είναι επίσης σημαντικό να λαμβάνεται υπόψη το ζήτημα του κατά πόσον η οικογενειακή ζωή άρχισε σε χρόνο κατά τον οποίο τα ενδιαφερόμενα άτομα γνώριζαν ότι η κατάσταση ενός από αυτά ως προς τους νόμους περί μετανάστευσης ήταν τέτοια που να αποδίδει ευθύς εξαρχής έναν επισφαλή χαρακτήρα στην επιδίωξη αυτής της οικογενειακής ζωής μέσα στο Κράτος υποδοχής. Δυνάμει μιας πάγιας νομολογίας του Δικαστηρίου, όταν τούτο συμβαίνει, είναι κατ'αρχήν μόνον υπό εξαιρετικές συνθήκες που η απομάκρυνση του μέλους της οικογένειας που είναι υπήκοος τρίτης χώρας επιφέρει παραβίαση του άρθρου 8. Όταν τούτο αφορά τέκνα, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το ανώτερο συμφέρον τους (*Jeunesse κατά Ολλανδίας* [GC], αριθ. 12738/10, §§ 108-109, CEDH 2014, και άλλες παραπομπές αναφερόμενες εκεί).

48. Το Δικαστήριο κρίνει, εξάλλου, σκόπιμο μα υπενθυμίσει τα κριτήρια τα οποία απαριθμούνται στην απόφαση *Üner κατά Ολλανδίας* ([GC], αριθ. 46410/99, §§ 54-60, CEDH 2006-XII) και πρέπει να χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση του ζητήματος κατά πόσον ένα μέτρο απέλασης, όπως εκείνο της προκείμενης περίπτωσης, όταν αναγκαίο μέσα σε μία δημοκρατική κοινωνία και ανάλογο προς τον διωκόμενο θεμιτό σκοπό. Τα κριτήρια αυτά είναι τα ακόλουθα:

- η φύση και η σοβαρότητα του αδικήματος που διαπράχθηκε από τον προσφεύγοντα,
- η διάρκεια της παραμονής του ενδιαφερομένου μέσα στην χώρα από την οποία πρέπει να απελαθεί,
- το χρονικό διάστημα το οποίο παρήλθε από το αδίκημα και η διαγωγή του προσφεύγοντος στην διάρκεια της περιόδου αυτής,
- η ιθαγένεια των διαφόρων ενδιαφερομένων προσώπων,
- η οικογενειακή κατάσταση του προσφεύγοντος και ιδιαίτερα, ανάλογα με την περίπτωση, η διάρκεια του γάμου του και άλλοι παράγοντες που μαρτυρούν την πραγματικότητα μιας οικογενειακής ζωής μέσα σε ένα ζευγάρι,
- το ζήτημα του κατά πόσον ο/η σύζυγος είχε γνώση του αδικήματος κατά τον χρόνο της δημιουργίας της οικογενειακής σχέσης,
- το ζήτημα του κατά πόσον έχουν γεννηθεί παιδιά από τον γάμο και, στην περίπτωση αυτή, η ηλικία τους,
- η σοβαρότητα των δυσχερειών που ο/η σύζυγος κινδυνεύει να αντιμετωπίσει μέσα στην χώρα προς την οποία ο προσφεύγων πρέπει να απελαθεί,
- το συμφέρον και η καλή διαβίωση των τέκνων και ιδιαίτερα η σοβαρότητα των δυσχερειών που τα τέκνα του προσφεύγοντος μπορεί να αντιμετωπίσουν μέσα στην χώρα προς την οποία ο ενδιαφερόμενος πρέπει να απελαθεί, και
- η στερεότητα των κοινωνικών, πολιτισμικών και οικογενειακών δεσμών με την χώρα φιλοξενίας και με την χώρα προορισμού.

### **β) Εφαρμογή των κριτηρίων στην προκείμενη περίπτωση**

49. Το Δικαστήριο εκτιμά ότι η ισόβια απαγόρευση η οποία επιβλήθηκε στον προσφεύγοντα στο να επιστρέψει στην ελληνική επικράτεια συνέστησε επέμβαση στο δικαίωμα του τελευταίου για σεβασμό της οικογενειακής ζωής του, η οποία προβλεπόταν από τον νόμο και επεδίωκε τους θεμιτούς σκοπούς που αποτελούν η προστασία της δημόσιας ασφάλειας, η υπεράσπιση της τάξης και η πρόληψη ποινικών αδικημάτων. Μένει λοιπόν να εξεταστεί κατά πόσον η επέμβαση αυτή ήταν ανάλογη προς τους διωκόμενους σκοπούς και επομένως αναγκαία μέσα σε μία δημοκρατική κοινωνία.

50. Εν προκειμένω, ο προσφεύγων ήταν ένας αλβανός υπήκοος ελληνικής καταγωγής ο οποίος διέμενε και εργαζόταν στην Ελλάδα από το 1989, παντρεμένος με μία ελληνίδα υπήκοο με την οποία απέκτησε δύο παιδιά που έχουν ελληνική

ιθαγένεια. Οι τρεις αδελφοί του διέθεταν ειδικά δελτία ταυτότητας αλλοδαπών ομογενών. Αν και το επίσημο καθεστώς του προσφεύγοντος, και ειδικότερα η νομιμότητα της παρουσίας του μέσα στην ελληνική επικράτεια, μεταξύ του έτους της άφιξής του το 1989 και εκείνου της απέλασής του το 2004, δεν προκύπτει από την δικογραφία, το Δικαστήριο σημειώνει ότι ούτε η Κυβέρνηση στις παρατηρήσεις της ενώπιόν του, ούτε τα εθνικά δικαστήρια τα οποία αποφάνθηκαν επί της περίπτωσης του προσφεύγοντος δεν έκαναν νύξη σχετικά με ένα τυχόν καθεστώς παράνομου μετανάστη του τελευταίου. Λαμβάνοντας υπόψη την καταγωγή του προσφεύγοντος, το ειδικό καθεστώς το οποίο αναγνωρίζεται στην Ελλάδα για τους αλβανούς υπηκόους ελληνικής καταγωγής και την εγκατάστασή του στην Ελλάδα επί μεγάλο διάστημα πριν από την διάπραξη του αδικήματος το οποίο του κόστισε την απέλασή του, το Δικαστήριο κρίνει ότι μπορεί να εξομοιώσει την περίπτωσή του με εκείνη ενός «εγκατεστημένου μετανάστη» με την έννοια της πιο πάνω αναφερόμενης νομολογίας *Üner*. Προκειμένου να εξετάσει την αναλογικότητα της επίδικης παρέμβασης, το Δικαστήριο θα στηριχθεί έτσι στα κριτήρια τα οποία παρατίθενται στην απόφαση αυτή.

51. Το Δικαστήριο κρίνει σκόπιμο να υπογραμμίσει ευθύς εξ αρχής τα ακόλουθα γεγονότα. Το εφετείο Αθηνών το οποίο καταδίκασε το 1999 τον προσφεύγοντα για αγορά ναρκωτικών διέταξε ταυτόχρονα ένα μέτρο οριστικής απαγόρευσης εισόδου στην ελληνική επικράτεια αφού αυτός θα είχε εκτίσει την ποινή του. Αφού αυτός αφέθηκε υφ'όρους ελεύθερος μέσα στο ίδιο έτος, αυτός απελάθηκε στην Αλβανία, το 2004, σε εκτέλεση της απόφασης του εφετείου. Εν τούτοις, τον Ιούνιο 2007, αυτός επανήλθε λαθραία στην Ελλάδα. Στις 5 Οκτωβρίου 2011, ο προσφεύγων συνελήφθη και τέθηκε υπό κράτηση ενόψει της απέλασής του, η οποία διατάχθηκε στις 6 Οκτωβρίου 2011 από τον αστυνομικό διευθυντή της Κέρκυρας. Αφεθείς ελεύθερος στις 7 Οκτωβρίου 2011, ο προσφεύγων απελάθηκε δυνάμει της απόφασης της 3 Αυγούστου 2012 του γενικού αστυνομικού διευθυντή των Ιονίων Νήσων. Ο προσφεύγων συνεπώς παραβίασε την απαγόρευση της εισόδου του μέσα στην ελληνική επικράτεια. Αυτός επανήλθε και εργάστηκε παράνομα επί περισσότερα από τέσσερα έτη ενώ δεν μπορούσε να αναμένει ευλόγως ότι θα μπορούσε να παραμείνει εκεί νομίμως.

52. Εν τούτοις, απολύοντας τον προσφεύγοντα υπό όρους, στις 2 Δεκεμβρίου 1999, το συμβούλιο πλημμελειοδικών Κέρκυρας έκρινε στην απόφασή του με αριθμό 225/1999, ότι αυτός δεν επέδειξε εγκληματικό δυναμικό: υπογράμμισε ότι η

συμπεριφορά του προσφεύγοντος κατά την διάρκεια του εγκλεισμού του ήταν καλή, ότι δεν του είχε επιβληθεί πειθαρχική ποινή, ότι ήταν εργατικός και φαινόταν να μετανοεί για την πράξη του. Σημείωσε επίσης ότι η απέλασή του και συνεπώς ο χωρισμός από την οικογένειά του, θα προκαλούσε σε αυτόν καθώς και στην σύζυγο και στην κόρη του πολύ σοβαρά ψυχολογικά και οικονομικά προβλήματα. Έτσι, αυτή η θετική εξέλιξη της κατάστασης του προσφεύγοντος μπορεί να ληφθεί υπόψη στην στάθμιση των συμφερόντων που διακυβεύονται.

53. Κατά δεύτερον, το Δικαστήριο σημειώνει ότι, την ημερομηνία της απέλασής του στην Αλβανία, τον Αύγουστο 2012, η συνολική διάρκεια παραμονής του προσφεύγοντος στην Ελλάδα ανερχόταν σε είκοσι έτη περίπου, γεγονός που συνιστά ένα σημαντικό διάστημα το οποίο αντιστοιχεί στο ήμισυ σχεδόν της ηλικίας του. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η Ελλάδα αποτελεί από μακρού χρόνου το κέντρο της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής του.

54. Τρίτον, τα εθνικά δικαστήρια υπογράμμισαν την προσβολή του κατοχυρωμένου δικαιώματος που προκλήθηκε από το επίδικο μέτρο. Εκτός από την πιο πάνω απόφαση αριθ. 225/1999 του δικαστικού συμβουλίου, στην απόφασή του αριθ. 14/2011, ο πρόεδρος του διοικητικού πρωτοδικείου Κέρκυρας διαπίστωσε ότι, σε ολόκληρη την διάρκεια της παραμονής του στην Ελλάδα αφού εξέτισε την ποινή του, ο προσφεύγων δεν επέδειξε ποινικά αξιολογήσιμη συμπεριφορά ή αντικοινωνικότητα ικανή να θέσει σε κίνδυνο την δημόσια τάξη. Σημείωσε επίσης ότι η οικογένεια του προσφεύγοντος διέμενε κατά τρόπο σταθερό και μόνιμο σε μία οικία της οποίας αυτή ήταν ιδιοκτήτρια, ότι αυτός δεν ήταν επικίνδυνος για την δημόσια τάξη, ότι δεν ήταν ύποπτος φυγής και ότι, αν αφηνόταν ελεύθερος, θα ήταν εύκολο να βρεθεί και πάλι. Λαμβάνοντας υπόψη τον συλλογισμό αυτό, το Δικαστήριο κρίνει ότι το εγκληματικό παρελθόν του προσφεύγοντος δεν θα πρέπει να αποτελέσει αποφασιστικό παράγοντα στην υπόθεση αυτή.

55. Τέλος το διοικητικό πρωτοδικείο Κέρκυρας, στην απόφασή του αριθ. 26/2012, έκρινε ότι η απέλαση του προσφεύγοντος θα του προκαλούσε δυσχερώς επανορθώσιμη βλάβη, η οποία συνίσταται στην καταστροφή των οικογενειακών σχέσεων τις οποίες είχε μέχρι τότε διαμορφώσει στην Ελλάδα. Προς τούτο, αναφέρθηκε στα γεγονότα ότι η σύζυγός του και ένα από τα τέκνα του είχαν αποκτήσει την ελληνική ιθαγένεια, ότι αυτός κατοικούσε σε μία κατοικία οι ιδιοκτήτες της οποίας ήταν η σύζυγός του και οι δύο αδελφοί του και ότι οι γονείς και οι αδελφοί του διέμεναν νομίμως στην Ελλάδα και ήταν εφοδιασμένοι με ειδική



κάρτα διαμονής αλβανού υπηκόου ελληνικής καταγωγής. Το δικαστήριο εκτίμησε, επίσης, ότι το επίδικο μέτρο δεν δικαιολογούνταν από επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος.

56. Τέταρτον, το Δικαστήριο σημειώνει ότι τόσο η σύζυγος του προσφεύγοντος όσο και τα δύο παιδιά του έχουν την ελληνική ιθαγένεια. Αν και η κόρη του είναι ήδη 21 ετών, ο γιος του, ο οποίος έχει επίσης γεννηθεί στην Ελλάδα, είναι μόνον έξι ετών και μαθητής του δημοτικού. Αυτός, όπως και η αδελφή του, έχει ζήσει όλη του την ζωή στην Ελλάδα και δεν έχει κάποιο δεσμό με την Αλβανία. Επομένως, οι δεσμοί του προσφεύγοντος με την Ελλάδα ήταν ιδιαίτερα ισχυροί. Η ισόβια απομάκρυνσή του μπορεί να έχει ως συνέπεια να μεγαλώσει ο γιος του χωριστά από τον πατέρα του, ενώ το ανώτερο συμφέρον του είναι αυτός να μεγαλώσει κοντά στους δύο γονείς του.

57. Λαμβάνοντας υπόψη τα κριτήρια που αναπτύχθηκαν από την νομολογία του (πιο πάνω αναφερόμενη απόφαση *Üner*) όσα αναφέρονται ανωτέρω, και ιδιαίτερα τον ισόβιο χαρακτήρα της απαγόρευσης εισόδου στην επικράτεια, την οικογενειακή σχέσης η οποία υφίσταται μεταξύ του προσφεύγοντος και της γυναίκας του κα των παιδιών του, το γεγονός ότι ο προσφεύγων διέπραξε ένα μόνον σοβαρό αδίκημα το 1999 και ότι από την μεταγενέστερη συμπεριφορά του μπορεί να υποτεθεί, σύμφωνα και με την γνώμη των ελληνικών δικαστηρίων, ότι αυτός δεν δείχνει ροπή προς την εγκληματικότητα, την συνολική διάρκεια της παραμονής του προσφεύγοντος στην Ελλάδα, την ελληνική ιθαγένεια των μελών της οικογενείας του, την ηλικία του δεύτερου παιδιού του προσφεύγοντος, το συμφέρον και την ευημερία του τελευταίου, το Δικαστήριο κρίνει ότι δεν έχει τηρηθεί εν προκειμένω μία ορθή ισορροπία, στο μέτρο που η ισόβια απαγόρευση της εισόδου στην ελληνική επικράτεια η οποία επιβλήθηκε στον προσφεύγοντα δεν είναι ανάλογη προς τους διωκόμενους σκοπούς.

58. Συνεπώς, υπήρξε παραβίαση του άρθρου 8 της Σύμβασης.

## II. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

59. Σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 41 της Σύμβασης,

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της, και αν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλόμενου Μέρους δεν επιτρέπει παρά μόνο ατελή εξάλειψη των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο χορηγεί, εφόσον είναι αναγκαίο, στον παθόντα δίκαιη ικανοποίηση.»

## **A. Ζημία**

60. Ο προσφεύγων ζητεί 100.000 ευρώ (EUR) για την ηθική βλάβη που υποστηρίζει ότι υπέστη εξαιτίας του ότι υποχρεώθηκε να ζήσει για πάντα μακριά από την οικογένειά του.

61. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι το ζητούμενο ποσό είναι υπέρογκο και αδικαιολόγητο. Κατ'αυτήν μία διαπίστωση παραβίασης θα συνιστούσε επαρκή ικανοποίηση.

62. Το Δικαστήριο κρίνει ότι συντρέχει λόγος να επιδικάσει στον προσφεύγοντα 3.500 EUR για την ηθική βλάβη.

63. Επίσης, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι στο πλαίσιο της εκτέλεσης μιας απόφασης κατ'εφαρμογήν του άρθρου 46 της Σύμβασης, μία απόφαση που διαπιστώνει παραβίαση συνεπάγεται για το εναγόμενο Κράτος την νομική υποχρέωση σύμφωνα με την διάταξη αυτή να θέσει τέλος στην παραβίαση και να εξαλείψει τις συνέπειές της κατά τρόπο ώστε να αποκατασταθεί στο μέτρο του δυνατού η προτεραία κατάσταση. Από αυτό προκύπτει ειδικότερα ότι το εναγόμενο Κράτος, το οποίο αναγνωρίστηκε υπεύθυνο για μία παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της, καλείται όχι μόνον να καταβάλει στους ενδιαφερόμενους τα ποσά που επιδικάστηκαν ως δίκαιη ικανοποίηση, αλλά και να επιλέξει, κάτω από τον έλεγχο της Επιτροπής Υπουργών, τα γενικά και/ή, αναλόγως, ατομικά μέτρα που θα υιοθετήσει εντός της εθνικής έννομης τάξης του (*Ilascu και λοιποί κατά Μολδαβίας και Ρωσίας* [GC], αριθ. 48787/99, § 487, CEDH 2004-VII, *Assanidzé κατά Γεωργίας* [GC], αριθ. 71503/01, § 198, CEDH 2004-II). Κατά συνέπεια, το εναγόμενο Κράτος είναι υπεύθυνο να μεριμνά για την εξάλειψη κάθε εμποδίου στην προσήκουσα επανόρθωση της κατάστασης του προσφεύγοντος (*Maestri κατά Ιταλίας* [GC], αριθ. 29748/98, § 47, CEDH 2004-I).

## **B. Έξοδα και δικαστική δαπάνη**

64. Ο προσφεύγων ζητεί επίσης 400 EUR περίπου για τα έξοδα και την δικαστική δαπάνη στα οποία υποβλήθηκε ενώπιον του Δικαστηρίου.

65. Η Κυβέρνηση εκτιμά ότι το ζητούμενο ποσό είναι υπερβολικό, λαμβανομένου υπόψη ιδίως του γεγονότος ότι δεν υπήρξε ακροαματική διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου στην παρούσα υπόθεση.

66. Σύμφωνα με την νομολογία του Δικαστηρίου, ο προσφεύγων μπορεί να επιτύχει την επιδίκαση των εξόδων και της δικαστικής δαπάνης του μόνον στο μέτρο

που αποδειχθεί το πραγματικό τους, η αναγκαιότητά τους και ο εύλογος χαρακτήρας του ύψους τους. Λαμβανομένων υπόψη των συνθηκών της υπόθεσης, των εγγράφων που έχει στην κατοχή του και της νομολογίας του, το Δικαστήριο εκτιμά εύλογο το ποσό των 400 EUR για την διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου και το επιδικάζει στον προσφεύγοντα.

### **Γ. Τόκοι υπερημερίας**

67. Το Δικαστήριο κρίνει προσήκον να ευθυγραμμίσει το επιτόκιο των τόκων υπερημερίας με το επιτόκιο της οριακής χρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, προσ αυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΑ,

1. *Κηρύσσει* την προσφυγή παραδεκτή.
2. *Αποφαίνεται* ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 8 της Σύμβασης,
3. *Αποφαίνεται*
  - (α) ότι το εναγόμενο Κράτος οφείλει να καταβάλει στον προσφεύγοντα, εντός τριών μηνών από την ημέρα κατά την οποία η απόφαση θα καταστεί τελεσίδικη σύμφωνα με το άρθρο 44 § 3 της Σύμβασης, τα ακόλουθα ποσά:
    - i) 3.500 EUR (τρεις χιλιάδες πεντακόσια ευρώ) πλέον οποιουδήποτε ποσού που μπορεί να οφείλεται για τον φόρο, για την ηθική βλάβη,
    - ii) 400 EUR (τετρακόσια ευρώ) πλέον οποιουδήποτε ποσού που μπορεί να οφείλεται για τον φόρο, για τα έξοδα και την δικαστική δαπάνη,
  - (β) ότι από την λήξη της πιο πάνω προθεσμίας και μέχρι την καταβολή, τα ποσά αυτά θα προσ αυξηθούν με έναν απλό τόκο με επιτόκιο ίσο προς εκείνο της οριακής χρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, προσ αυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.
4. *Απορρίπτει* το αίτημα δίκαιης ικανοποίησης κατά τα λοιπά

Συντάχθηκε στα γαλλικά και στην συνέχεια κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 29 Μαΐου 2016, κατ'εφαρμογήν του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του κανονισμού του Δικαστηρίου.

(υπογραφή)  
Abel Campos

(υπογραφή)  
Mirjana Lazarova Trajkovska

Γραμματέας

Πρόεδρος

Ακριβής μετάφραση του συνημμένου  
εγγράφου από τα γαλλικά.

Αθήνα, 24 Ιουνίου 2016

Ο μεταφραστής

Αλέξανδρος Πετροντσόπουλος